

# 2016 ile 2020 Yılları Arasında Türkiye'deki Kadın Cinayetleri

Hacı Seyit Bölükbaşı<sup>1</sup>, Güven Seçkin Kırıcı<sup>2</sup>, Deniz Utku Öztürk<sup>3</sup>, Hilal Çakır<sup>4</sup>, Çağnur Canatan Tecir<sup>2</sup>,  
 Erdal Özer<sup>2</sup>

<sup>1</sup> Adli Tıp Uzmanı, Tunceli İl Sağlık Müdürlüğü, Tunceli, Türkiye

<sup>2</sup> Adli Tıp Uzmanı, Karadeniz Teknik Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Trabzon, Türkiye

<sup>3</sup> Adli Tıp Uzmanı, Sinop Devlet Hastanesi, Sinop, Türkiye

<sup>4</sup> Adli Tıp Uzmanı, Rize Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Rize, Türkiye

## Özet

### *Düzenli Psikiyatrik Takip ve Çocuklara Yönelik Mahkeme Kararlı Sağlık Tedbirlerinin Sonuçlanması*

**Amaç:** Femicide hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin tümü için önemli bir halk sağlığı problemi olarak kabul edilir. Dünya da sıklığı her geçen gün artmaktadır. Türkiye'de femicide olgularının sıklığı ve özelliklerini doğru biçimde ortaya koymak oldukça güçtür. Bu sebeple literatürde ancak kısıtlı olgu sayıları ile değerlendirilen çalışmalara rastlamak mümkündür. Bu çalışma literatüre katkı sağlayarak kadın cinayetlerinin önlenmesine yönelik çözüm önerileri sunmayı hedeflemektedir.

**Yöntem:** Bu kesitsel tanımlayıcı çalışmada veriler, Türkiye'de 2016-2020 yılları arası yazılı ve görsel medyaya yansıyan verilerine ulaşabildiğimiz kadın cinayetleri haberlerinden internet ortamında "femisid", "kadın cinayeti", "katledildi" kelimeleri taratılarak elde edilmiştir.

**Bulgular:** Türkiye'de 5 yıllık süreçte meydana gelen femicide olguları içinde değerlendirilen 1279 olgunun yaş ortalamasının 32.22 olduğu, en sık ölüm öncesi olayın tartışma olduğu, en sık kullanılan ölüm şeklinin tabanca olduğu tespit edildi.

**Sonuç:** Ülkemizde sık görülen femicide olguları için toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin giderilmesi, multidisipliner yaklaşımlar ve etkin cezalandırma politikalarıyla çok aşamalı müdahalelerin geliştirilmesi gereklidir.

**Anahtar Kelimeler:** Femisid, Kadın Cinayeti, Katledildi

## Abstract

### *Regular psychiatric follow-up and the resolution of court-mandated health measures in children*

**Objective:** Femicide is recognized as a important public health problem for both developed and developing countries, and its global prevalence is increasing day by day. Accurately identifying the frequency and characteristics of femicide cases in Turkey is challenging. Consequently, studies in the literature are often limited in scope and sample size. This study aims to contribute to the literature by providing recommendations for the prevention of femicides.

**Methods:** In this cross-sectional descriptive study, the data were gathered from reports of femicides in Turkey that appeared in print and visual media between 2016 and 2020. The information was collected by searching the internet for the keywords "femicide," "woman murder," and "murdered."

**Results:** Among the 1,279 femicide cases in Turkey over the 5-year period, the average age was found to be 32.22 years. The most common precipitating event before death is an argument, and the most frequently used method of killing was by firearm.

**Conclusion:** For femicide cases, which are prevalent in our country, it is necessary to eliminate gender inequality and to develop multi-stage interventions through multidisciplinary approaches and effective penal policies.

**Keywords:** Femicide, Woman Murder, Murdered

**Nasıl Atıf Yapmalı:** Bölükbaşı H S, Kırıcı G S, Öztürk D U, Çakır H, Canatan Tecir Ç, Özer E. Düzenli Psikiyatrik Takip ve Çocuklara Yönelik Mahkeme Kararlı Sağlık Tedbirlerinin Sonuçlanması. Bull Leg Med 2026;31(2):154-160. <https://doi.org/10.17986/blm.1799>

**Sorumlu Yazar:** Hacı Seyit Bölükbaşı: Tunceli İl Sağlık Müdürlüğü, Tunceli, Türkiye

**Email:** hseyitbolukbasi166@gmail.com **ORCID ID:** 0000-0001-6371-5693

## GİRİŞ

Kadın cinayetleri ya da başka bir deyişle “femicide” tıbbi literatürde çokça farklı biçimde tanımlanmışsa da, en kapsayıcı biçimiyle, embriyodan başlayıp erişkin ve yaşlılığa dek geçen yaşam sürecinde kadın bireylerin, cinsiyetleri sebebiyle ya da toplumsal cinsiyet algısına aykırı olduğu düşünülen eylemleri bahane edilerek, bir erkek tarafından ya da bir erkeğin motivasyonu ile bir kadın tarafından öldürülmesi şeklinde tanımlanmaktadır (1). Femicide sıklığı gittikçe artan biçimde hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin tümü için ciddi bir halk sağlığı problemi olarak görülmektedir (2).

Birçok ülkede olduğu gibi, Türkiye’de de toplumsal cinsiyet algısına yönelik bu ciddi tehdit, toplumsal adalet duygusunu tatmin edecek düzeyde cezalandırılmamakta ve nefret suçları kapsamında değerlendirilmemektedir. Türk Ceza Kanunu’nun bireysel adam öldürme suçu kapsamında değerlendirilmektedir (3).

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi tarafından 2017 yılında yayınlanan kadın cinayetleri raporunda; dünyada her 6 saatte bir kadın öldürüldüğü ve bu cinayetlerin %60’ından bir aile ferdinin sorumlu olduğu belirtilmektedir (4). Amerika Birleşik Devletleri’nde 2005 yılında yayınlanan bir çalışmada femicide kurbanlarının büyük çoğunluğunun genç, siyah ve düşük sosyoekonomik çevreden olduğu tespit edilmiştir (5).

Dünya Sağlık Örgütü’nün 2012 yılında yayınladığı bir raporunda femicide 4 ayrı başlık altında incelenmiştir. Kadının şu anki ya da önceki zamana dair eşi ya da sevgilisi tarafından öldürüldüğü “yakın partner (intimate) femicide” türünün tüm femicide olgularının %35’inden sorumlu olduğu belirtilmiştir (6). “Murders in the name of honour” olarak adlandırılan türde kadın genellikle bir aile bireyi tarafından onur, namus gibi saiklerle öldürülmektedir. Bu tür kapsamında her yıl dünyada yaklaşık 5000 kadının öldürüldüğü raporlanmıştır (7). Bir diğer femicide türü ise özellikle Hindistan’da görülen, genç evli kadınların çeyizleri nedeniyle öldürüldüğü bildirilen “dowry related femicide” türüdür. Bazı kaynaklara göre her yıl yaklaşık 25 bin kadının bu sebeple öldürüldüğü bildirilmiştir (8). Femicidin son türü ise “yakın partner dışı (non-intimate) femicide” olarak tanımlanmıştır. Bu türde öldürülen ile öldüren arasında herhangi bir döneme ait ilişki bulunmaz. Genellikle rastgele meydana gelen bir durumdur. Yapılan bir çalışmada en az 400 kadının son 10 yılda bu tipte ilişkili şekilde öldürüldüğü bildirilmiştir (9).

Dünya Sağlık Örgütü’ne ait bu şekilde bir sınıflama mevcut ise de, yapılan çalışmaların büyük bir kısmında sınıflandırma yakın partner femisidi (intimate partner femicide) ve yakın partner dışı femisid (non-intimate partner femicide) şeklinde 2 grupta incelenmiş olduğu görülmektedir.

Türkiye’de femicide olgularının sıklığı ve özelliklerini doğru biçimde ortaya koymak oldukça güçtür. Bu sebeple literatürde ancak kısıtlı olgu sayıları ile değerlendirilen çalışmalara rastlamak mümkündür. Bu açıdan bakıldığında çalışmamızın literatüre katkı sağlayacağı, kadın cinayetlerinin önlenmesine yönelik çözüm önerileri sunacağını düşünüyoruz.

## YÖNTEM

Araştırma kesitsel tanımlayıcı tipte olup, **Türkiye’de 2016–2020 yılları arasında meydana gelen kadın cinayeti (femicide) vakalarını**, tıbbi literatürde yer alan veya yerel ve uluslararası medyada haberleştirilen olguları kapsamaktadır. Araştırma sürecinde sırasıyla **“kadın cinayeti (femicide)”**, **“kadına saldırı”**, **“kadın öldürülmesi”** ve **“kadına yönelik şiddet”** terimleri kullanılmıştır. Bilgilerine ulaşılabilen 1279 olgu yaşı, medeni hali, bildirilen öldürülme sebebi ve faille olan yakınlık ilişkileri yönünden değerlendirildi.

## İstatistik Analiz

İstatistiksel analiz için SPSS 15.0 for Windows programı kullanıldı. Tanımlayıcı istatistikler; kategorik değişkenler için sayı ve yüzde olarak verildi. Gruplarda oranlar Ki Kare testi ile karşılaştırıldı. Alfa anlamlılık seviyesi  $p < 0,05$  olarak kabul edildi.

## BULGULAR

Çalışmamızda; Türkiye’de 5 yıllık süreçte meydana gelen femicide olguları içinde değerlendirilen 1279 olgunun; 145’inin (%11,3) 2016 yılında, 225’inin (%17,6) 2017 yılında, 348’inin (%27,2) 2018 yılında, 331’inin (%25,9) 2019 yılında, 230’unun (%18) 2020 yılında gerçekleştiği görüldü (tablo 1).

**Tablo 1. Yıllara göre Femicide Prevalansı**

| yıl  | N ölen kadın | N kadın nüfus     | Milyonda |
|------|--------------|-------------------|----------|
| 2016 | 145          | <b>39 771 221</b> | 3.65     |
| 2017 | 225          | <b>40 275 390</b> | 5.59     |
| 2018 | 349          | <b>40 863 902</b> | 8.54     |
| 2019 | 331          | <b>41 433 861</b> | 7.99     |
| 2020 | 228          | <b>41 698 377</b> | 5.5      |

Çalışmamızda 5 yıllık süreçte femicide prevalansı milyonda 6,27 olarak tespit edildi.

Femicide olgularının bildirilen ölüm öncesi olaylar değerlendirildiğinde; tartışma (%43,4), ayrılma talebi (%11,6), namus-töre cinayeti (%7,3), reddetme/reddedilme (%5,5) en sık görülen ölüm öncesi olaylar olduğu görüldü (tablo 2).

**Tablo 2. Femicide olgularında ölüm öncesi olay**

|                         |                                                | n   | %    |
|-------------------------|------------------------------------------------|-----|------|
| <b>Ölüm Öncesi Olay</b> | Tartışma (para, sinirlilik, hastalık..)        | 555 | 43,4 |
|                         | Ayrılma, boşanma talebi                        | 149 | 11,6 |
|                         | Namусunu temizleme, aldatma düşüncesi          | 93  | 7,3  |
|                         | Reddetme                                       | 70  | 5,5  |
|                         | Kızını, kardeşini, arkadaşını, annesini koruma | 31  | 2,4  |
|                         | Tecavüz                                        | 5   | 0,4  |
|                         | Kendi isteği                                   | 2   | 0,2  |
|                         | Bilinmiyor                                     | 386 | 30,2 |

Olguların öldürölme yöntemleri incelendiğinde ateşli silah (tabanca) kullanımına bağılı ölümler ve kesici delici alet ile gerçekleştirilen cinayetler en sık karşılaşılan iki yöntem olarak tespit edildi (tablo 3).

**Tablo 3. Femicide olgularının ölüm şekli**

|                   |                                           | n   | %    |
|-------------------|-------------------------------------------|-----|------|
| <b>Ölüm şekli</b> | Ateşli silah (Tabanca)                    | 516 | 40,3 |
|                   | Kesici delici alet                        | 315 | 24,6 |
|                   | Darp (başa taşla vurma...), işkence       | 88  | 6,9  |
|                   | Pompalı tüfek                             | 77  | 6,0  |
|                   | Elle boğma                                | 73  | 5,7  |
|                   | Av tüfeğı                                 | 69  | 5,4  |
|                   | Boğazını kesme                            | 37  | 2,9  |
|                   | Yüksekten düşme                           | 24  | 1,9  |
|                   | İple boğma                                | 18  | 1,4  |
|                   | Yanma                                     | 15  | 1,2  |
|                   | Suda boğulma                              | 8   | 0,6  |
|                   | İlaçla zehirlenme (Propofol, siyanür vb.) | 6   | 0,5  |
|                   | Vücuda elektrik verme                     | 1   | 0,1  |
|                   | Ası                                       | 1   | 0,1  |
|                   | Bilinmiyor                                | 64  | 5,0  |

Olgularda failin kim olduğuna yönelik değerlendirmede yalnızca 86 (%6,7) olguda failin mağdurca tanınmadığı görüldü, en sık gözlenen failin ise mağdur kadının kocası

**Tablo 4. Fail-Mağdur ilişkisi**

|             |                           | n   | %    |
|-------------|---------------------------|-----|------|
| <b>Fail</b> | Kocası                    | 450 | 35,2 |
|             | Sevgilisi                 | 147 | 11,5 |
|             | Eski eşi                  | 83  | 6,5  |
|             | Eski sevgilisi            | 32  | 2,5  |
|             | Nışanlısı                 | 3   | 0,2  |
|             | Akraba                    | 78  | 6,1  |
|             | Oğlu                      | 76  | 5,9  |
|             | Baba                      | 58  | 4,5  |
|             | Arkadaşı, Tanıdığı birisi | 137 | 10,7 |
|             | Yabancı                   | 56  | 4,4  |
|             | Erkek Kardeş              | 41  | 3,2  |
|             | Damat                     | 27  | 2,1  |
|             | Komşu                     | 14  | 1,1  |
|             | Kiralık katil             | 1   | 0,1  |
|             | Bilinmiyor                | 86  | 6,7  |

İşlenen cinayetlerin 1144'ünün (%89,4) tek bir fail tarafından işlendiğı, 56'sının (%4,4) birden fazla sayıda fail tarafından birlikte işlendiğı, 79 (%6,2) cinayetin bu hususta bilgisine ulaşılamadığı tespit edildi. Cinayet öncesinde 47 (%3,7) mağdurun savcılıktan korunma talebinde bulunduğı, 4 (%0,3) mağdurun polise başvurusunun olduğu tespit edildi (tablo 5).

**Tablo 5. Yakın partner/yakın partner dışı, fail sayısı, durumu, korunma talebi**

|                      |                            | n     | %    |
|----------------------|----------------------------|-------|------|
| <b>Fail</b>          | Yakın partner failler      | 715   | 55,9 |
|                      | Yakın partner dışı failler | 252   | 19,7 |
|                      | Diğer                      | 312   | 24,4 |
| <b>Fail sayısı</b>   | Bilinmiyor                 | 79    | 6,2  |
|                      | 1 kişi                     | 1.144 | 89,4 |
|                      | Çok kişi                   | 56    | 4,4  |
| <b>Koruma</b>        | Yok                        | 1.228 | 96,0 |
|                      | Savcılık koruma            | 47    | 3,7  |
|                      | Polise başvuru             | 4     | 0,3  |
| <b>Failin durumu</b> | Tutuklu                    | 840   | 65,7 |
|                      | Kaçak                      | 127   | 9,9  |
|                      | İntihar                    | 207   | 16,2 |
|                      | Soruşturma sürüyor         | 58    | 4,5  |
|                      | Bilinmiyor                 | 47    | 3,7  |

Çalışmamızda değerlendirilen 1279 mağdurun yaş ortalamasının 32,22 (std deviasyon: 20,131, median: 32,00) olduğu, en sık ölüm olgusuna rastlanılan dekatın ise 2. ve 3. dekatlar olduğu görüldü (tablo 6).

**Tablo 6. Mağdurların yaşlara göre dağılımı**

|                    |            | n   | %    |
|--------------------|------------|-----|------|
| <b>Yaş aralığı</b> | 0-9 yaş    | 20  | 1,7  |
|                    | 10-19 yaş  | 90  | 7,0  |
|                    | 20-29 yaş  | 279 | 21,8 |
|                    | 30-39 yaş  | 281 | 22,0 |
|                    | 40-49 yaş  | 187 | 14,7 |
|                    | 50-59 yaş  | 115 | 9,0  |
|                    | 60-69 yaş  | 61  | 4,8  |
|                    | 70-79 yaş  | 42  | 3,3  |
|                    | 80-89 yaş  | 17  | 1,3  |
|                    | 90-100 yaş | 1   | 0,1  |
|                    | Bilinmiyor | 187 | 14,6 |

Olgularda yakın partner (intimate) ve yakın partner dışı (non-intimate) failler ile öldürülme şeklinin ilişkisi incelendiğinde iki grupta da ateşli silah (tabanca) ve kesici delici alet kullanımının en sık kullanılan yöntemler olduğu görüldü. Üçüncü sırada ise iki grupta da darp yönteminin kullanıldığı görüldü (tablo 7).

## TARTIŞMA

Kadın cinayetleri, birçok dünya ülkesi gibi Türkiye’de de sıklığı giderek artan biçimde ciddi bir halk sağlığı problemi olarak kendini göstermektedir.

Çalışmamızda değerlendirmeye dahil ettiğimiz 5 yıllık sürede 1279 kadın cinayeti olgusuna rastlanmıştır. Kadın cinayetleri ile ilgili yapılan birçok başka çalışmaya benzer şekilde olguların yıllara göre sayılarına bakıldığında giderek artan cinayet olgusu meydana geldiği görülmüştür. Çalışmamızda da benzer şekilde 2016 yılından 2020 yılına gelindiğinde kadın cinayetlerinde ortalama yüzde 58 oranında artış olduğu görülmüştür. Özellikle erkek cinsiyetin faili olduğu bu cinayetler toplumsal cinsiyet algısı bahane edilerek işlenmekte ancak failler çoğu kez toplum vicdanını ferahlatarak düzeyde cezalandırılmamaktadır. Bu hukuki uygulamaların yetersizliği sonucunda ise caydırıcılık azalmaktadır. Dava süreçlerinde uygulanan birçok cezai indirim bu cinayetler ile mücadeleyi sekteye uğratmakta ve sayılarının artışına sebep olmaktadır (10).

**Tablo 7. Yakın partner ve yakın partner dışı faillerde ölüm şekli oranları**

| Ölüm Şekli                                       | Yakın partner failler |       | Yakın partner dışı failler |       | Diğer |       | p      | Yakın partner failler vs. Yakın partner dışı failler p |
|--------------------------------------------------|-----------------------|-------|----------------------------|-------|-------|-------|--------|--------------------------------------------------------|
|                                                  | n                     | %     | n                          | %     | n     | %     |        |                                                        |
| <b>Ateşli silah (Tabanca)</b>                    | 288                   | 40,3% | 111                        | 44,0% | 117   | 37,5% | 0,289  | 0,296                                                  |
| <b>Kesici delici alet</b>                        | 215                   | 30,1% | 51                         | 20,2% | 49    | 15,7% | <0,001 | 0,003                                                  |
| <b>Av tüfeği</b>                                 | 34                    | 4,8%  | 16                         | 6,3%  | 19    | 6,1%  | 0,468  | 0,326                                                  |
| <b>Boğazını kesme</b>                            | 16                    | 2,2%  | 9                          | 3,6%  | 12    | 3,8%  | 0,243  | 0,251                                                  |
| <b>Elle boğma</b>                                | 46                    | 6,4%  | 9                          | 3,6%  | 18    | 5,8%  | 0,242  | 0,092                                                  |
| <b>İple boğma</b>                                | 10                    | 1,4%  | 4                          | 1,6%  | 4     | 1,3%  | 0,947  | 0,766                                                  |
| <b>Aşı</b>                                       | 0                     | 0,0%  | 1                          | 0,4%  | 0     | 0,0%  | 0,195  | 0,261                                                  |
| <b>Darp (başa taşla vurma...)</b>                | 39                    | 5,5%  | 30                         | 11,9% | 19    | 6,1%  | 0,004  | 0,001                                                  |
| <b>Yüksekten düşme</b>                           | 12                    | 1,7%  | 1                          | 0,4%  | 11    | 3,5%  | 0,021  | 0,202                                                  |
| <b>Yanma</b>                                     | 6                     | 0,8%  | 2                          | 0,8%  | 7     | 2,2%  | 0,169  | 1,000                                                  |
| <b>Pompalı tüfek</b>                             | 45                    | 6,3%  | 12                         | 4,8%  | 20    | 6,4%  | 0,643  | 0,375                                                  |
| <b>Suda boğulma</b>                              | 1                     | 0,1%  | 1                          | 0,4%  | 6     | 1,9%  | 0,004  | 0,453                                                  |
| <b>İlaçla zehirlenme (Propofol, siyanür vb.)</b> | 4                     | 0,6%  | 2                          | 0,8%  | 0     | 0,0%  | 0,340  | 0,654                                                  |
| <b>Vücuda elektrik verme</b>                     | 0                     | 0,0%  | 1                          | 0,4%  | 0     | 0,0%  | 0,195  | 0,261                                                  |
| <b>Bilinmiyor</b>                                | 16                    | 2,2%  | 8                          | 3,2%  | 40    | 12,8% | <0,001 | 0,479                                                  |

Çalışmamızda değerlendirilen 1279 mağdurun yaş ortalamasının 32,22 olduğu, en sık ölüm olgusuna rastlanılan dekatın ise 2. ve 3. dekatlar olduğu tespit edildi. Toprak ve ark. yaptığı Türkiye’de 2000-2010 yılları arasındaki kadın cinayetlerinin incelendiği çalışmada benzer şekilde yaş ortalaması yakın partner (intimate) grubunda 34,1, yakın partner dışı (non intimate) grubunda 39,0 bulunmuş, en sık ölüm olgusuna rastlanılan dekatların ise benzer şekilde 2. ve 3. dekatlar olduğu görülmüştür (11). Uyanık ve ark. 01.01.2022 ile 01.09.2022 tarihleri arasında anıt sayaç internet

adresinden toplanan verilerle 258 olgudan oluşan çalışmada olguların yaş ortalamaları  $37,1 \pm 14,57$  iken, maktullerin yaş ortalaması  $40,85 \pm 14,37$  olarak saptanmıştır (12). Genellikle 3. ve 4. dekatların hayatın en verimli dönemi, kadının ailevi ve sosyal sorumluluklarının zirvede olduğu bir dönem olduğu düşünüldüğünde mağdur kadınların ülkemizde onlara biçilen rollerin dışına çıkmak istemesi ve yine kadınların bir birey olarak haklarını talep etmesi ile meydana gelen tartışmalar ve fikir ayrılıklarının sonucunda femicide olgularının bu yaş aralığında yığılması ülkemizde kadına biçilen rol ve kadının bağımsızlığına karşı olan bakış açısının acı bir göstergesidir.

Çalışmamızda yıllara göre femicide prevalansının artış gösterme eğiliminde olduğu görülmüş, 2016 yılı femicide prevalansının milyonda 3,65 olarak bulunmuş iken, 2017 de bu oran 5,59, 2018 de 8,54 tespit edilmiştir. Türkiye’de ve Dünya’da baş gösteren SARS-COV2 pandemisine bağlı yasaklarla eş zamanlı olarak, diğer birçok tıbbi durumun tespitindeki azalmaya benzer şekilde, 2019 yılı femicide prevalansının Türkiye’de de bir miktar azalarak milyonda 7,99, 2020 yılında ise 5,5 tespit edildiği görülmüştür. 5 yıllık ortalama femicide prevalansı ise milyonda 6,27 olarak tespit edilmiştir. Cocco ve ark. COVID-19 karantinaları sırasında kadın cinayetlerindeki değişimleri incelediği çalışmalarında, birden fazla ülkede yaptıkları literatür araştırması sonucunda SARS-COV2 pandemisinin kadın cinayetlerinde artışa yol açmadığı ortaya konulmuştur (13). COVID-19 pandemisi esnasında femicide oranlarında artış olmamasının sebepleri karantina sırasında kadınların partnerlerini terk etme eğiliminin daha az olması veya eski partnerlerin mağdur kadınlara ulaşımının zorlaşması, yasaklar ve kapanmaların ardından azalan sosyal ilişkilerin partnerler arasında oluşacak tartışma sebeplerinin (kıskançlık vs.) önüne geçmesi olabilir.

Sıklıkla kadının toplumsal cinsiyet algısına yönelik işlenen bu cinayetlerin görülebilen sebeplerine baktığımızda tartışma, ayrılma talebi, reddetme, namusunu temizleme gibi sebepler istatistiksel olarak yüksek bulundu ve en sık görülen sebep tartışma idi. Tütüncüler ve ark. 1996-2005 yılları arasında işlenen kadın cinayetlerini araştırdığı çalışmalarında genel ev içi tartışmaların femicide için en sık sebep olarak tespit edildiği, Karbeyaz ve ark. Eskişehir’de 10 yıllık kadın cinayetlerini inceledikleri çalışmalarında, benzer şekilde en sık sebebin mağdur kadının boşanma veya ayrılma isteği olduğu görülmüştür (2,14). Genel olarak bakıldığında femicide hangi sebeple işlenirse işlensin, sebebin asıl kaynağı hedef alınan kadının toplum tarafından ona biçilen cinsiyet algısına aykırı olarak davrandığı düşüncesi ve bağımsız bir birey olma hakkının yok sayılması fikridir. Bu yönden bakıldığında karşımıza çıkan tüm ifadeler esasen bir cinayetin kabul edilemez bahaneleridir.

Çalışmamızda en sık başvuru olan öldürme yönteminin ateşli silah kullanımı olduğu, tabanca, av tüfeği ve pompalı

tüfek cinayetlerinin toplamının tüm çalışmanın %51,4’ünü oluşturduğu tespit edildi. Bu oranın Frye ve ark. yaptığı bir çalışmada %42, Toprak ve ark. yaptığı Türkiye’de 2000-2010 yılları arasındaki kadın cinayetlerinin incelendiği bir diğer çalışmada ise %75 olduğu, Uyanık ve ark. 01.01.2022 ile 01.09.2022 tarihleri arasında anıt sayaç internet adresinden toplanan verilerle 258 olgudan oluşan çalışmada %51,9 olduğu görülmüştür (5,11,12). Bu durum ülkemizde yasa dışı yollarla silah edinme kolaylığının devam ettiğini düşündürmektedir. Her ne kadar ülkemizde ateşli silahların bulundurulması ve taşınmasına ilişkin düzenlenmiş yasalar var olsa da, bu yasalar bireysel silahlanmanın tam olarak önlenmesine yeterli olmamıştır. Bu sebeplerden dolayı ülkemizde ateşli silah kullanımının daha yüksek oranlarda olduğu düşünülmektedir.

Çalışmamızda fail-mağdur ilişkisini incelediğimizde en sık gözlenen failin mağdur kadının kocası olduğu ve mağdurların çok az bir kısmının failini tanımadığı tespit edildi. Toprak ve ark. yaptığı çalışmada benzer şekilde eşlerin kadın cinayeti oranlarının, yabancıların iki katından fazla olduğu tespit edilmiştir (11). Tütüncüler ve ark. 1996-2005 yılları arasında işlenen kadın cinayetlerini araştırdığı çalışmada, faillerin %33,3’ünün kadın kurbanları ile birlikte yaşayan kocaları ve erkek partnerleri olduğu tespit edilmiştir (2). Karbeyaz ve ark. Eskişehir’de 10 yıllık kadın cinayetlerini inceledikleri çalışmada ise çalışmamıza benzer şekilde faillerin %48,2’sinde eş ve %7,8’inde eski eş olduğu tespit edilmiştir (14). İstanbul’da işlenen kadın cinayetlerinin adli tıbbi yönünden değerlendirilmesi isimli Tezcan (2024) tarafından yapılan tez çalışmasında 284 olgu, cinayet kurbanı ile failer arasındaki ilişki yönünden incelendiğinde %8,4’ü arasında ilişki olmadığı tespit edilmiştir (15). Ölüm öncesi olaylara bakıldığında en sık sebebin boşanma talebi ve tartışma benzeri sebepler olduğu göz önünde bulundurulduğunda, mağdur fail ilişkisinde üst sıralarda eş ve eski eş olması öngörülebilir bir durumdur.

Çalışmamızda yakın partner (intimate)/yakın partner dışı (non-intimate) failer incelendiğinde olguların yarısından fazlasında intimate failerin cinayeti işlediği, yaşanan cinayet öncesinde 47 (%3,7) mağdurun savcılıktan korunma talebinde bulunduğu ve 4 (%0,3) mağdurun polise başvurusunun olduğu tespit edildi. Failerin durumu incelendiğinde yarısından fazlasının tutuklandığı tespit edildi. Stöckl ve ark. intimate partner cinayetlerinin küresel yaygınlığı hakkında yaptığı çalışmalarında, kadın cinayetlerinin %38,6’sının intimate partner cinayeti olduğu tespit edilmiştir (16). Toprak ve ark. yaptığı çalışmada da cinayetlerin yarısının intimate partner femicide kategorisine girdiği tespit edilmiştir (11). Uyar ve ark. 2017 yılı içerisinde meydana gelen kadın cinayetlerini haber kaynakları üzerinden araştırdığı çalışmalarında, mağdurların %10,4’ünün daha öncesinde polise şikayette bulunduğu, %8,2’sinin ise mahkeme tarafından alınmış bir tedbir/

koruma kararının bulunduğu tespit edilmiştir (17). Yakın partner grubunun daha sık görülmesi, ülkemizde yaygın olan namus, kıskançlık ve erkeğin üstünlük kurma isteği benzeri sebeplerin sonucu olarak düşünülebilir. Görsel ve yazılı medyada haber detaylarında mağdurun kimliği, cinayetin nasıl işlendiği gibi bilgilerin haricinde failin durumu, koruma talebi gibi ayrıntılara yer verilmesi halinde yapılacak olan çalışmaların detaylandırılarak literatüre katkısının bulunacağı düşünülebilir.

Çalışmamızda yakın partner (intimate) faillerin ve yakın partner dışı (non-intimate) faillerin en sık kullandığı ölüm şekli ateşli silah ve kesici delici alet olduğu tespit edildi. Toprak ve ark. yaptığı çalışmada benzer şekilde yakın partner faillerde kesici delici aletler ile ateşli silah yaralanmaları en yaygın ölüm nedenleriydi. Yakın partner dışı cinayetlerde aynı ateşli silah kullanımı baskınlığı olsa da, bu grupta künt travma ve boğulmaya bağlı ölüm oranı da yüksek bulunduğu görüldü (11). Zara ve ark. Kuzeybatı İtalya'da yakın partner (intimate) faillerin ve yakın partner dışı (non-intimate) femicidelerini inceledikleri çalışmalarının sonucunda ise benzer şekilde ateşli silahlar veya kesici delici alet kullanan faillerin kurbanlarını tanıdığı, faillerin bilinmeyen kurbanları öldürmesi durumunda kör bir cisim veya çıplak el kullanma olasılığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (18). Zara ve ark. çalışmalarından farklı şekilde bizim çalışmamızda yakın partner (intimate) faillerin ve yakın partner dışı (non-intimate) faillerin gruplarının ölüm şeklinde fark olmamasının sebebi ülkemizde ateşli silaha ulaşım kolaylığı ve kullanım sıklığının yüksek olması olabilir.

## SONUÇ

Ülkemizde ne yazık ki sık görülen femisid olguları sadece kadın haklarının ihlali değil, temelde insan haklarının ihlali olarak değerlendirilmesi gereken bir durumdur. Femisid olgularında azalma görülmesi için toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yıkılması gerekliliği ortadadır. Yaşı ne olursa olsun, sebebi ne olursa olsun, cinsiyeti ne olursa olsun yaşama hakkı insanlık hakkıdır. Sırf kadın olduğu için insanların öldürüldüğü bir toplumda kadın doğmak, kadın olmak suç gibi hissettirilirken, kadını zayıf gören ve hatta yok sayan esas suçlulara yönelik oluşturulacak multidisipliner yaklaşımlar sayesinde bu toplumsal probleme yönelik çok aşamalı müdahale yöntemleri ve cezalandırma politikaları belirlenmesi gerektiği düşüncesindeyiz.

## Çalışmanın Kısıtlılıkları

Yerel ve uluslararası medyada haberleştirilen bazı olayların olayları farklı düzeylerde ve değişken ayrıntılarla aktarılması, bilgilerin standart bir formatta sunulmaması, bazı vakaların eksik ya da hiç yer almaması ve aynı olayın farklı kaynaklarda farklı biçimlerde yansıtılabilmesi gibi sorunlar olabilmektedir. Ayrıca haber içeriklerinin zaman içinde güncellenebilmesi

veya kaldırılabilmesi, verilerin sürekliliği ve bütünlüğü açısından sınırlılık oluşturmaktadır.

## BİLDİRİMLER

### Değerlendirme

Dahili çift kör danışmanlık

### Çıkar Çatışması

Yazarlar bu makale ile ilgili herhangi bir çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

### Finansal Destek

Yazarlar bu makale ile ilgili herhangi bir malî destek kullanımı bildirmemişlerdir.

### Etik Beyan

Bu çalışma için Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulundan 31.03.2022 tarih ve 24237859-232 sayılı yazı ile etik izin alınmış olup Helsinki Bildirgesi kriterleri göz önünde bulundurulmuştur.

### Yazarlık Katkısı

Fikir: GSK, EÖ, Tasarım: HSB, HÇ, Gözetim: GSK, EÖ, Veri toplama ve işleme: ÇCT, DÖ, Analiz ve yorumlama: HSB, HÇ, Literatür tarama: ÇCT, DÖ, Yazma: HSB, ÇCT Eleştirel inceleme: GSK, EÖ

## KAYNAKLAR

- Özer E, Aydoğdu HI, Kırıcı GS, Önal G. Kadın Cinayetleri-Femisid Kavramı, Bulletin of Legal Medicine. 2016; 21(2) 34-35 <https://doi.org/10.17986/blm.2016220388>
- Tütüncüler A, Özer E, Karagöz MY, Beyaztaş F. Evaluation of Femicide Cases Committed Between the Years 1996-2005 in Antalya, OMEGA-Journal of Death and Dying 2015;71(2) 198-210 <https://doi.org/10.1177/0030222815570600>
- Türk Ceza Kanunu, Madde 86-87; <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>, erişim tarihi: 15.09.2021
- 4Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi 2019 Küresel Cinayet Raporu, <https://www.indyturk.com/node/50046/haber/bm-kad%C4%B1n-cinayetleri-raporu>, erişim tarihi: 10.09.2021
- Frye V, Hosein V, Waltermaurer E, Blaney S, Wilt S. Femicide in New York City 1990 to 1999, Homicide Studies 2005; 9(3) 204-228 <https://doi.org/10.1177/1088767904274226>
- World Health Organization – 2012, Understanding and addressing violence against women: Intimate partner violence. [https://scholar.google.com/scholar?hl=tr&as\\_sdt=0%2C5&q=who+2012+understanding+and+adresing](https://scholar.google.com/scholar?hl=tr&as_sdt=0%2C5&q=who+2012+understanding+and+adresing) erişim tarihi: 10.08.2021
- UN. Impunity for domestic violence, 'honour killings' cannot continue – UN official. UN News Center, 2011, 15 February 2011.
- Strengthening understanding of femicide. Seattle, Program for Appropriate Technology in Health, 2008.

9. Latin American and Caribbean Women's Health Network. Dying because they are women femicide/feminicide: extreme gender violence. Latin American and Caribbean Women's Health Network, Women's Health Journal 2009, (1) 23-52. [https://assets.publishing.service.gov.uk/media/57a08a38ed915d3cfd000656/130806\\_GOV\\_GenVio\\_SPOTKNOW2.pdf](https://assets.publishing.service.gov.uk/media/57a08a38ed915d3cfd000656/130806_GOV_GenVio_SPOTKNOW2.pdf)
10. Bülbül D. Bir Kadın Yargıcın Not Defterinden. Ankara Barosu Dergisi, 2015; 4(15) 301-304
11. Toprak S, Ersoy G. Femicide in Turkey between 2000 and 2010. Plos one 12(8) e0182409, 2017 <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0182409>
12. Uyanık A, Seymen Ö, Medyadaki Kadın Cinayetlerinin Dijital Platformlara Yansıması: Anıt Savaş Üzerine Bir İnceleme. *Sağlık Bakım ve Rehabilitasyon Dergisi*, 2024; 2(3) : 1-8. <https://izlik.org/JA57AM85CN> .
13. Cocco, E., Rigoni, C., Bolzani, F., Hashimoto, Y. Z., & Caneppele, S. (2024). The Devil in the Details: Changes Under Stable Trends of Femicide in Italy During COVID-19 Lockdowns. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 40(2), 397-423. <https://doi.org/10.1177/10439862241245890>
14. Karbeyaz K., Akkaya H., Balci Y., An analysis of the murder of women in a 10-year period in Eskişehir Province located in western Anatolia in Turkey, *Journal of Forensic and Legal Medicine*, Volume 20, Issue 6, 2013, Pages 736-739, ISSN 1752-928X <https://doi.org/10.1016/j.jflm.2013.04.007>
15. Tezcan, E. (2024). *İstanbul'da işlenen kadın cinayetlerinin adli tıbbi yönünden değerlendirilmesi*. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
16. Stöckl H et. All. The global prevalence of intimate partner homicide: a systematic review. *The Lancet* 2013; 382(9895) 859-865 [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(13\)61030-2](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(13)61030-2)
17. Uyar M, Yıldırım E N, Şahin, T K. 2017 yılı içerisinde meydana gelen kadın cinayetlerinin haber kaynakları üzerinden kişi, yer ve zaman özelliklerine göre tanımlanması. *Türk Hijyen Ve Deneysel Biyoloji Dergisi*, 2019; 76(1), 75-84.
18. Zara G, Freilone F, Veggi S, Biondi E, Ceccarelli D, Gino S. The medicolegal, psycho-criminological, and epidemiological reality of intimate partner and non-intimate partner femicide in North-West Italy: looking backwards to see forwards. *Int J Legal Med*. 2019 Jul;133(4):1295-1307. doi: 10.1007/s00414-019-02061-w. Epub 2019 Apr 23. PMID: 31016374; PMCID: PMC6570676.